

بررسی تاثیر حسابداری مالی بر سهام

امیرحسین مهدی مقدم^۱، زهرا نجفی^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی رشته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان اندیمشک (نویسنده مسئول)

^۲ کارشناسی حسابداری

چکیده

مقاله حاضر به روش مروری کتابخانه ای انجام شده است. تلاش کردیم در این مقاله تاثیر حسابداری مالی بر سهام را مشخص کنیم. اساسی ترین عواملی که روی قیمت سهام تاثیر می گذارند عناصر عرضه و تقاضا می باشد. اگر مردم بیشتر سهام بخرند قیمت سهام افزایش می یابد و اگر آن ها بیشتر سهام بفروشند قیمت سهام کاهش می یابد. یکی از حیاتی ترین سیستم ها برای یک سازمان، سیستم اطلاعات حسابداری است، این سیستم شامل شیوه های گردآوری داده های مربوط به فعالیت ها و رویدادهای مالی سازمان و شیوه تبدیل داده ها به اطلاعاتی موثر برای مدیریت است. در راستای دستیابی به این هدف، در ایران به دلیل شرایط بازار سرمایه و ناکارآمد بودن آنها، تمامی ویژگی های کیفیت اطلاعات بر هزینه سرمایه سهام عادی موثر نیست و نرخ بازده مورد انتظار سرمایه گذار تحت تاثیر عوامل متعددی قرار دارد اما در نهایت می توان گفت اطلاعات سیستم حسابداری کارآمد در میزان هزینه سهام تاثیر بسزایی دارد.

واژه های کلیدی: حسابداری، حسابداری مالی، سهام، شاخص ها

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مقدمه

حسابداری یکی از علوم است که همه روزه اکثر افراد با آن سروکار دارند و برخی به صورت تخصصی و برخی به صورت تجربی از آن استفاده می‌کنند. حسابداری این امکان را به ما می‌دهد که میزان سود دهی و هزینه‌ها را به صورت علمی و دلخواه تغییر دهیم. اطلاعات مربوط به این رشته، مورد استفاده عموم مردم از مدیران صنایع، سرمایه‌گذاران، تجار و اصناف تا استفاده‌کنندگان محصولات و خدمات می‌باشد و باعث می‌شود تا اعداد و ارقام نامفهوم و گیج‌کننده به صورت اطلاعات جالب توجه و قابل نتیجه‌گیری در دسترس قرار گیرد. فراگیری این فن به صورت تخصصی، نه تنها به صورت یک حرفه مطرح بلکه در زندگی خصوصی و شخصی نیز کارساز می‌باشد. به طور مثال نحوه صحیح بودجه بندی، تقسیم هزینه، تعیین قیمت تمام شده، روش‌های پیمانکاری، معاملات اوراق بهادار، تعیین استهلاک دارایی‌ها، انواع سرمایه‌گذاری، حسابداری با توجه به تورم و ... از بحث‌های ارائه شده در این گروه می‌باشد. در پایان شاید بتوان حسابداری را به عنوان پایه اصلی صنعت، تولید و ارائه خدمات معرفی کرد. چرا که بدون وجود حسابداری و ثبت دقیق و نتیجه‌گیری صحیح از اطلاعات، پایه اصلی شرکت که همان سرمایه و نقدینگی است به لوزه درآمده و چه بسا که شرکت را به انحلال بکشاند. حسابداری مالی یک شاخه تخصصی حسابداری است که معاملات مالی شرکت را رصد می‌کند. با استفاده از رهنمودهای استاندارد، معاملات ثبت، خلاصه و در گزارش مالی یا صورت مالی مانند صورت سود و یا ترازنامه ارائه می‌شود.

شرکت‌ها صورت‌های مالی را طبق یک برنامه معمول صادر می‌کنند. اظهارات خارجی در نظر گرفته می‌شود زیرا به افراد خارج از شرکت داده می‌شود، در حالی که دریافت‌کنندگان اصلی مالکان / سهامداران و همچنین وام‌دهندگان خاص هستند. اگر سهام یک شرکت به صورت عمومی معامله شود، صورت‌های مالی (و سایر گزارش‌های مالی) آن به طور گسترده‌ای منتشر می‌شود و اطلاعات احتمالاً به دست گیرندگان ثانویه مانند رقبای مشتریان، کارمندان، سازمان‌های کارگری و تحلیلگران سرمایه‌گذاری می‌رسد. ذکر این نکته مهم است که هدف از حسابداری مالی گزارش نکردن ارزش یک شرکت نیست. بلکه هدف آن تهیه اطلاعات کافی برای دیگران برای ارزیابی ارزش یک شرکت برای خودشان است. از آن جا که صورت‌های مالی خارجی توسط افراد مختلفی به طرق مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد، حسابداری مالی دارای قوانینی مشترک است که به عنوان استانداردهای حسابداری و اصول پذیرفته شده حسابداری (GAAP) شناخته می‌شود. در ایالات متحده، هیئت استانداردهای حسابداری مالی (FASB) سازمانی است که استانداردها و اصول حسابداری را توسعه می‌دهد. شرکت‌هایی که سهام آنها به صورت عمومی معامله می‌شود نیز باید از شرایط گزارش کمیسیون بورس و اوراق بهادار (SEC)، آژانس دولت ایالات متحده پیروی کنند.

مفهوم حسابداری

به مفهوم عام فرایند شناسایی، اندازه‌گیری، طبقه بندی، گزارش رویدادهای مالی است. حسابداری به عنوان یک فن مطرح می‌باشد. حسابداری یک سیستم اطلاعاتی است که با فراهم کردن اطلاعات لازم کمک می‌کند تا سرمایه‌گذاران، اعتبار دهندگان، مدیران و دولت نسبت به مسائل اقتصادی بهتر بتوانند تصمیم بگیرند. برای مثال اگر شخصی بخواهد در شرکتی سرمایه‌گذاری کند، تمایل دارد که وضعیت مالی آن شرکت و یا نتایج عملیات آن شرکت را در طی سال‌های قبل بداند. موضوعاتی که به صورت گزارش‌های مالی توسط حسابداران تهیه می‌شود. حسابداری به منظور جوابگویی به نیازهای انسان به وجود آمده است به همین دلیل با گذشت زمان و به موازات گسترش فعالیت‌های اقتصادی و افزایش پیچیدگی آن، هدف‌ها و

روش های حسابداری برای جوابگویی به نیازهای اطلاعاتی، توسعه یافته است چرا که اشخاص، شرکت ها و دولت برای تصمیم گیری در مورد توزیع مناسب منابع مالی نیاز به اطلاعاتی قابل اتکا دارند که این اطلاعات را به یاری حسابداری می توان بدست آورد. (باباجانی، ۱۳۸۹) از سوی دیگر انجام سرمایه گذاری یکی از مواد ضروری و اساسی در فرایند رشد و توسعه اقتصادی کشور است و سرمایه گذاران نیز از بعد عرضه سرمایه، تا حد امکان سعی دارند منابع مالی خود را به سویی سوق دهند که کمترین ریسک و بیشترین بازده را داشته باشد. یعنی به دنبال برآورد ریسک سرمایه گذاری خواهند بود. این در حالی است که یکی از مبانی اساسی برای محاسبه ریسک بازار شرکت ها، استفاده از اطلاعات تولید شده توسط سیستم حسابداری است. (کمالی خانقاه، ۱۳۹۸).

تعریف حسابداری مالی

به تشخیص ثبت طبقه بندی، تلخیص، گزارش و تجزیه و تحلیل وضعیت مالی و نتایج عملیات واحدهای اقتصادی می پردازد و نتایج را در اختیار مدیران و افراد علاقه مند قرار می دهد. این نوع از حسابداری را می توان حسابداری گزارش نیز نامید. زیرا هدف اصلی در این نوع از حسابداری، تهیه صورت های مالی اساسی می باشد که مورد نیاز استفاده کنندگان از این صورت های مالی است. شاید بتوان گفت که دلیل اصلی پیدایش این نوع حسابداری، اصل تفکیک شخصیت می باشد. این اصل امکان مشارکت صاحبان سرمایه ای را که به تجارت نمی پرداختند ممکن ساخت و به این شکل باعث رشد و توسعه بنگاه های تجاری شد. این نوع از مشارکت باعث پیدایش سهام و بازار بورس شد. البته دلیل اصلی ایجاد بازار بورس را می توان، افزایش شمار شرکت های سهامی دانست. یکی دیگر از موضوعات اصلی که در این دوران تأثیر اساسی بر رشته حسابداری گذاشت برقراری مالیات بر درآمد بود. این نوع از مالیات که در اغلب کشورهای صنعتی اروپا وسیله ای برای تأمین عدالت اقتصادی است از اوایل قرن نوزدهم ایجاد و به تدریج جزئی از نظام مالیاتی کشورها شد. تعیین مالیات بر درآمد مستلزم شناخت دقیق سود خالص بود و لازمه این شناخت نگهداری حساب ها و دفاتر منظم و تهیه صورت های مالی که میزان سود را به درستی نشان دهد. به این ترتیب دولت ها به صورت یکی از اصلی ترین استفاده کنندگان از صورت های مالی مؤسسات درآمدند (کردستانی و نجفی، ۱۳۸۹). دیگر استفاده کنندگان از این صورت های مالی عبارتند از بانک ها، اعتبار دهندگان، بستانکاران بلند مدت و کوتاه مدت، فروشندگان، مشتریان، کارکنان، سرمایه گذاران بالقوه، کارگزاران بازار سرمایه، جامعه و مدیریت مؤسسه. (کمالی خانقاه، ۱۳۹۸). ساماندهی و یکپارچه سازی اطلاعات مالی و به دست آوردن شاخص های کمی از عملکرد داخلی و ارتباطات خارجی سازمان، مهم ترین وظیفه ی یک سیستم حسابداری است. با استفاده از قابلیت های یک سیستم حسابداری کارا می توان اطلاعات مالی مربوط به تمام بخش های سازمان را جمع آوری، طبقه بندی و ساماندهی کرد. به دلیل وجود یکپارچگی در سیستم های پگاه سیستم، اطلاعات مالی تمام سیستم هایی که خروجی های کمی تولید می کنند مانند انبار، دریافت و پرداخت، دارایی های ثابت، بودجه، حسابداری صنعتی و ...، در اختیار سیستم حسابداری قرار می گیرد و این سیستم با ضبط و طبقه بندی این اطلاعات، امکان دسترسی به هنگام و سریع به اطلاعات جامع و منسجم مالی و اقتصادی سازمان را فراهم می کند.

امکانات و ویژگی های سیستم حسابداری مالی:

- تعریف کد حساب به صورت درختی و نامحدود توسط کاربر
- تعریف گروه های تفصیلی شناور به صورت نامحدود توسط کاربر

- تعریف سطوح گروه‌های تفصیلی شناور به صورت نامحدود توسط کاربر
- تعریف تفصیلی شناور به صورت کد یکتا (UNIQUE) در سطح سیستم یکپارچه
- صدور سند تعدیل ماهیت
- هشدار خلاف ماهیت حساب و کنترل ویژگی‌های حساب در زمان صدور سند
- تنظیمات گروه تفصیلی شناور به صورت اختصاصی
- تعریف دسته اسناد و گروه بندی اسناد
- تعریف شرح سند پیش فرض به تفکیک کد حساب معین
- دریافت اتوماتیک اسناد از سایر سیستم‌ها
- دریافت ضمائم اسناد حسابداری به صورت فایل‌های الکترونیکی
- امکان دریافت فایل‌های Excel و TXT در سند حسابداری
- صدور خلاصه سند جهت تنظیم دفاتر قانونی
- جست‌وجو در اسناد بر اساس کلیه فیلدهای سند حسابداری از قبیل شرح سند، مبلغ بدهکار یا بستانکار
- جست‌وجوهای ترکیبی طراحی شده توسط کاربر (فاضلی، ۱۳۹۰).

حسابداری مالی تاکنون ۷ بیانیه مفهومی صادر کرده است که موضوعات اساسی زیر را دربر می‌گیرند:

- ۱- اهداف گزارشگری مالی واحدهای تجاری،
- ۲- ویژگیهای کیفی اطلاعات حسابداری،
- ۳- عناصر صورتهای مالی واحدهای تجاری،
- ۴- اهداف گزارشگری مالی سازمانهای غیرانتفاعی،
- ۵- شناخت و اندازه‌گیری در صورتهای مالی واحدهای تجاری،
- ۶- عناصر صورتهای مالی (که جایگزین بیانیه شماره ۳ شده است)،
- ۷- استفاده از جریانهای نقدی و ارزش فعلی در اندازه‌گیری حسابداری. (ایوبی، ۱۴۰۰).

معادله اساسی حسابداری

تمام عملیات حسابداری بر پایه معادله حسابداری شکل می‌گیرد و معادله حسابداری همیشه باید برقرار باشد.

دارایی‌ها = بدهی‌ها + سرمایه

دارایی ها:

دارایی ها منابع اقتصادی متعلق به واحد تجاری اند که برای واحد تجاری منفعت ایجاد می کنند، به عبارت دیگر دارایی های یک مؤسسه عبارت اند از کلیه اموال و حقوق مالی متعلق به آن مؤسسه، از انواع دارایی ها می توان به موارد زیر اشاره کرد:

موجودی نقدی صندوق: به موجودی نزد صندوق اطلاق می شود.

بانک: به موجودی نزد بانک اطلاق می شود. حساب های دریافتی (بدهکاران): به مطالبات از اشخاص و شرکتها که بر اثر فروش نسبه کالا و یا ارائه خدمات نسبه ایجاد شده است گفته میشود ملزومات: به موجودی های مصرفی مانند خودکار، دفتر، مواد شوینده و ، اطلاق می شود.

موجودی کالا: به موجودی هایی که واحد تجاری برای فروش کالا خریداری کرده است اطلاق می شود پیش پرداخت به پرداخت هایی که قبل از تحویل کالا و یا دریافت خدمات صورت می گیرد و کالا و یا خدمات در آینده دریافت خواهد شد اطلاق می شود.

اثاثه: اثاثه به میز، مبل، صندلی و ... اطلاق می شود ماشین آلات ماشین آلات به دستگاههایی که واحد تجاری با آنها به تولید کالا و یا ارائه خدمات می پردازد اطلاق می شود.

وسایل نقلیه: وسایل نقلیه به خودروهای واحد تجاری اطلاق می شود.

زمین: به زمین اطلاق می شود.

ساختمان: به ساختمان تحت مالکیت واحد تجاری اطلاق می شود.

بدهی ها:

بدهی ها تعهدات واحد تجاری اند که واحد تجاری متعهد به پرداخت آنها متعهد به پرداخت آنهاست. به عبارت دیگر، بدهی عبارت است از حقوقی که سایر اشخاص (غیر از صاحب یا صاحبان مؤسسه) نسبت به دارایی های یک مؤسسه دارند. از انواع بدهی ها می توان به موارد زیر اشاره کرد:

حساب های پرداختنی (بستانکاران): به مطالباتی اطلاق می شوند که شخص یا مؤسسه ای از واحد تجاری دارند و در مقابل آن استادی (چک، سفته و برات) دریافت نداشته اند. تعهد شفاهی برای پرداخت وجه در آینده است.

پیش دریافت: به دریافت هایی اطلاق می شود که قبل از تحویل کالا و یا ارائه خدمات به اشخاص و یا مؤسسات از آنها دریافت شده است.

اسناد پرداختنی: مطالباتی است که اشخاص یا مؤسسات از واحد تجاری دارند و در مقابل آن اسنادی (چک، سفته یا برات) دریافت داشته اند. (واحد تجاری ملزم به پرداخت مطالبات کتبی خود است که ناشی از خرید کالا یا خدمات است).

سرمایه (خالص داراییها): سرمایه عبارت است از حق صاحب یا صاحبان یک مؤسسه نسبت به دارایی های مؤسسه مذکور، به عبارت دیگر به دارایی ها منهای بدهی ها سرمایه می گویند. سرمایه = بدهی های - دارایی ها. (اسد الهی فام، حسین زاده، ۱۳۹۵).

مراحل حسابداری

مراحل حسابداری به ترتیب عبارت اند از:

۱- ثبت فعالیت های مالی در دفاتر روزنامه

۲- انتقال اقلام به حساب های دفتر کل

۳- انتقال اقلام به حساب های دفتر معین

۴- تهیه تراز آزمایش اصلاح نشده

۵- اصلاحات

۶- تهیه تراز آزمایش اصلاح شده

۷- تهیه صورتهای مالی. (اسد الهی فام، حسین زاده، ۱۳۹۵).

استفاده کنندگان از سیستم حسابداری:

اهم طبقاتی که از نتایج حاصله از سیستم حسابداری مؤسسات استفاده می کنند عبارت اند از:

۱- مدیران مؤسسات: مدیران با تجزیه و تحلیل صورت حسابها به ایرادات کارهای خود در گذشته پی می برند و همچنین برای آینده طرح ریزی می کنند.

۲- صاحبان سرمایه: صاحبان سرمایه همیشه به دنبال آگاهی از وضع مالی و سودآوری واحد تجاری هستند.

۳- دولت: دولت برای تعیین و وصول مالیات از صورت حساب های تهیه شده مؤسسات استفاده می کند.

۴- بستانکاران: بستانکاران واحد تجاری با بررسی وضع مالی و نتایج عملکرد مؤسسات تصمیم می گیرند تا چه اندازه برای این مؤسسات اعتبار قائل شوند.

۵- بانک ها: بانکها قبل از پرداخت اعتبار به مؤسسات، صورت حساب های آنها را بررسی کرده و سپس تصمیم به پرداخت یا عدم پرداخت اعتبار به مؤسسات می گیرند.

۶- رقبا: نتایج عملیات و وضع مالی و سودآوری مؤسسات برای مؤسسات رقیب از اهمیت بسزایی برخوردار است. (اسد الهی فام و حسین زاده، ۱۳۹۵).

شاخص های ارزیابی عملکرد حسابداری مالی

۱- شاخص های سود باقی مانده؛

۲- شاخص های مربوط به اجزای سود باقی مانده؛

۳- شاخص های مبتنی بر بازار؛

۴- شاخص های مبتنی بر نقد؛

۵- شاخص های سنتی.

شاخص های سود باقی مانده:

شاخص هایی هستند که هزینه سرمایه در آنها در نظر گرفته شده است. از عمده ترین این شاخص ها می توان به ارزش افزوده نقدی (CVA) و ارزش افزوده اقتصادی (EVA) اشاره نمود.

شاخص های مربوط به اجزای سود باقی مانده:

این شاخص ها همان اجزای سود هستند که هزینه سرمایه در آنها لحاظ نشده است از این میان، می توان به سود قبل از بهره و مالیات (EBIT)، سود قبل از بهره و مالیات و استهلاک (EBITD) و سود قبل از اقسام غیر مترقبه (EBEI)، سود عملیاتی پس از مالیات (NOPAT) و بازده خالص دارای (RONA) اشاره کرد.

شاخص های مبتنی بر بازار:

شاخص هایی هستند که از بازار سرمایه به دست می آیند و از میان آنها می توان به ارزش افزوده بازار (MVA)، بازده مازاد (ER) و شاخص ارزش (WI) اشاره کرد.

شاخص های مبتنی بر وجه نقد:

این شاخص ها بر مبنای وجه نقد تعریف می شوند. از جمله این شاخص می توان به جریان نقدی عملیاتی (FCF) (OCF) و جریان نقدی بازده سرمایه گذاری (CFROI) اشاره کرد.

شاخص های سنتی:

طرفداران نظریه های تاریخی در حسابداری اعتقاد به مطلوبیت اطلاعات تاریخی دارند و بر این باورند که این اطلاعات بهتر می تواند گویای بستر تاریخی واحد تجاری باشد. از جمله این شاخص ها می توان به سود عملیاتی و سود هر سهم و ... اشاره کرد.

ارزش افزوده اقتصادی:

قرن هاست اقتصاددانان معتقدند که شرکت‌ها برای ایجاد ثروت باید عایداتشان بیش از هزینه بدهی و سرمایه باشد. در قرن بیستم این مفهوم با عناوین مختلفی مانند سود باقی مانده ارائه شد. سود باقیمانده به عنوان یک معیار داخلی ارزیابی عملکرد و به عنوان یک معیار عملکرد خارجی برای گزارشگری معرفی شده است. ارزش افزوده اقتصادی نخستین بار توسط شرکت استرن استیوارت برای ارائه خدمات مشاوره‌ای به شرکت‌هایی که خواهان تعیین سطح مناسب جبران خدمت برای مدیرانشان بودند، ارائه و حامی استفاده از آن به جای سود حسابداری و جریان نقدی عملیاتی شد. آنها معتقد بودند که محرک قیمت سهام، ارزش افزوده اقتصادی است. این معیار نشان دهنده سود باقیمانده پس از کسر هزینه‌های سرمایه است که تصویر واقعی از ایجاد ثروت برای سهامداران ایجاد کرده است و در اتخاذ تصمیمات سرمایه‌گذاری و شناسایی فرصت‌ها برای بهبود و توجه به منافع کوتاه مدت، همانند منافع بلند مدت به مدیران کمک می‌کند.

بازده نقدی سرمایه‌گذاری:

ارزیابی‌ها، تابعی از توجه به آینده و تعدیل مواردی است که به تغییر ارزش منجر خواهند شد. برای مثال جریان‌های نقدی که در آینده دریافت می‌شود، با نرخ بازده مورد انتظار تعدیل شده با تورم، تنزیل خواهند شد. از طرف دیگر می‌دانیم که بازار هنگام قضاوت در مورد ارزش بدون محدودیت نیست؛ یعنی بازار نمی‌تواند هزینه سرمایه را براحتی درک کند. بنابراین، در تعیین ارزش‌های کوتاه مدت نسبت به مواردی همچون سود و اکنش نشان می‌دهد. ما به یک روش اندازه‌گیری ارزش نیاز داریم که بر جریان‌های نقدی (تعدیل شده بر حسب تورم) تاکید کرده، این بازده را با سرمایه‌گذاری‌هایی که آنها نیز از لحاظ تورم تعدیل شده اند مقایسه کند. به چنین رویکرد اندازه‌گیری ارزش، بازده نقدی سرمایه‌گذاری گفته می‌شود. بازده نقدی سرمایه‌گذاری توسط شرکت مشاوره‌ای بوستن ارائه گردید و بدین گونه تعریف شد: جریان وجه نقد ایجاد شده در یک سال مالی به عنوان درصدی از وجه نقد سرمایه‌گذاری شده در دارایی‌های شرکت. این معیار نشان دهنده نرخ بازده داخلی همه پروژه‌های شرکت و همچنین ارائه دهنده بازده چند دوره‌ای است. آنها اشاره کردند که بازده نقدی سرمایه‌گذاری به جای اینکه یک سود اقتصادی باشد، نرخ بازده داخلی است و مبنایی سازگار برای ارزیابی شرکت‌ها بدون در نظر گرفتن اندازه آنهاست که این قابلیت را معیارهای سود اقتصادی مبتنی بر واحد پولی ندارند.

جریان نقدی آزاد ارزش به عنوان تنزیل جریان‌های نقدی آزاد آتی واحد تجاری برای نخستین بار از سوی استرن در سال ۱۹۷۲ مطرح شد. مبانی نظری برای این شیوه به واسطه مقالات علمی منتشر شده بین سال‌های ۱۹۵۸ تا ۱۹۶۱ از سوی فرانکو مودیلیانی و مرتون میلر مطرح شد. جریان‌های نقدی آزاد واحد تجاری، ضابطه‌ای است که می‌تواند بین واحد تجاری و سایر گروه‌های ذی‌نفع برون سازمانی ارتباط برقرار کند. فرض اساسی آن است که ارزش واحد تجاری ناشی از توانایی آن در ایجاد جریان‌های نقدی حاصل از عملیات مستمر و سایر جریان‌های نقدی ناشی از سرمایه‌گذاری است. ارزش به عنوان جریان‌های نقدی آزاد تنزیل شده، بهترین مبنا و مقیاسی است که شفافیت ایجاد می‌کند و تعادلی بین منافع کلیه گروه‌های ذی‌نفع برقرار می‌سازد، زیرا در این شیوه ادعای هر ذی‌نفعی بر حسب پول نقد ارزش‌گذاری می‌شود. این شیوه ارزشیابی مستلزم برخورداری از دیدگاه بسیار جامعی نسبت به چندین دوره آینده واحد تجاری بوده، تعیین آن به روشنی نیازمند اطلاعات کاملی نسبت به آینده است. (ایزدی نیا و کربلایی کریم، ۱۳۹۱).

موجودیت و چگونگی اثرگذاری کیفیت اطلاعات حسابداری بر هزینه حقوق صاحبان سهام :

تئوری های سنتی قیمت گذاری دارایی های سرمایه ای بر این اعتقاد است که ریسک اطلاعات، یک ریسک تنوع پذیر بوده، بر بازده مورد انتظار دارایی اثرگذار نیست. در حالی که شاخه ای از پژوهش ها که در سال های اخیر رشد فزاینده ای داشته اند، به نقش اطلاعات در تعیین بازده مورد انتظار پرداخته اند. پژوهش های این حوزه عموماً بر پایه مفاهیمی چون اطلاعات ناکامل، ریسک (خطر) برآورد و بافت بازار سرمایه قرار دارند. به عبارتی، مطابق با فرض تئوری نئوکلاسیک، سرمایه گذاران در بازار، اطلاعات کاملی در مورد ساختار پرداخت های شرکت در آینده ندارند و همین موضوع حتی در شرایط کارایی بازار سرمایه، آنها را با ریسکی به نام ریسک اطلاعات مواجه می کند که در برابرش صرف ریسک می طلبند. سرمایه گذاران در مقابل اطلاعاتی که کیفیت پایینی داشته و تصویر روشنی از آینده را به آنها منعکس نمی کند، به ویژه در زمانی که عملیات شرکت پر نوسان است، انتظار پاداش دارند. با توجه به ادبیات موجود رشد و توسعه بازارها و ابزارهای مالی، پیچیدگی های بازار مالی و تخصصی شدن مقوله سرمایه گذاری، سرمایه گذاران و شاغلان بازارهای مالی نیازمند ابزارها، روش ها و مدل هایی هستند که در انتخاب بهترین سرمایه گذاری و مناسب ترین پورتفوی بر آنها یاری دهد. این امر موجب شد که نظریه ها، مدل ها و روش های گوناگونی برای قیمت گذاری دارایی های مالی و محاسبه پیش بینی نرخ بازدهی سهام، مطرح شده و هر روز در حال توسعه و تغییر باشد (شمس و پارسائیان، ۱۳۹۱). علیرغم اهمیت قابلیت مقایسه صورت های مالی، شواهد اندکی از مزایای آن برای کاربران صورت های مالی وجود دارد. در ارتباط با سایر خصوصیات کیفی اطلاعات، تحقیقاتی در مراکز علمی و پژوهشی انجام شده است ولی در ارتباط با قابلیت مقایسه صورت های مالی در ایران آن طور که باید تحقیقی انجام نشده است و نتایج آن می تواند در پیشبرد اهداف اقتصادی در سطح خرد و کلان مفید واقع شود. این تحقیق تلاش می کند شکاف های موجود را به وسیله توسعه معیارهای قابلیت مقایسه صورت های مالی پر کند و تأثیر قابلیت مقایسه صورت های مالی را بر برخی از معیارهای ارزیابی عملکرد بسنجد.

مطالعات گذشته نشان می دهند که کیفیت بالاتر اطلاعات با قیمت های سهام آگاهی بخش تر در مقابل هزینه حقوق صاحبان سهام پائین تر ارتباط دارد. تحقیق حاضر قصد دارد که تأثیر کیفیت اطلاعات بر هزینه حقوق صاحبان سهام با توجه به نقش مشترک تعدیل گر قابلیت مقایسه و تأثیر عدم تقارن اطلاعاتی از منظر افزایش اطلاعات در دسترس بررسی نماید. لذا در این پژوهش تلاش خواهد شد با توجه به اطلاعات بنیادین حسابداری مدلی جهت ارزیابی تأثیر کیفیت اطلاعات حسابداری بر هزینه حقوق صاحبان سهام شرکت ها ارائه شود، که سرمایه گذاران و تحلیل گران را در انتخاب سهام مناسب برای سرمایه گذاری و تشکیل پورتفوی بهینه با در نظر گرفتن ویژگی مقایسه پذیری یاری بخشد. این تحقیق می تواند به سرمایه گذاران در استفاده از اطلاعات بنیادین حسابداری برای انتخاب پورتفوی مورد نظر و تصمیم گیری های مالی خود جهت دستیابی به بازدهی مورد نظر کمک کند. همچنین، حسابرسان را جهت بررسی بیشتر نقش سازمان حسابرسی بر کنترل های موجود در حسابداری داخلی آن واحد سازمانی و تأکید بر اهمیت افزایش قابلیت مقایسه صورت های مالی و کاهش عدم تقارن اطلاعاتی یاری رساند. علاوه بر این، اساتید و پژوهشگران نیز می توانند جهت بسط تئوری های مربوط به کیفیت اطلاعات حسابداری و هزینه حقوق صاحبان سهام با در نظر گرفتن ویژگی قابلیت مقایسه و عدم تقارن اطلاعاتی از نتایج تحقیق حاضر استفاده نمایند. سرانجام سازمان بورس و اوراق بهادار اقدامات لازم در خصوص تدوین آیین نامه ها و دستورالعمل هایی که بتواند اثر کیفیت اطلاعات حسابداری بر هزینه حقوق صاحبان سهام با در نظر گرفتن قابلیت مقایسه صورت های مالی و عدم تقارن اطلاعاتی را در صورتی که بر تصمیم گیری استفاده کنندگان از صورت های مالی مفید واقع شود، را افزایش دهد. (بولو و همکاران، ۱۳۹۹).

نتیجه گیری

همان طور که گفته شد حسابداری مالی فرآیند ثبت، خلاصه و گزارش معاملات تجاری است که شرکت ها از آن برای نشان دادن عملکرد و موقعیت مالی خود به افراد خارج از شرکت از جمله سرمایه گذاران، اعتبار دهندگان، تامین کنندگان و مشتریان استفاده می کنند. حسابداری مالی یکی از پرکاربردترین شاخه های حسابداری می باشد که فعالیت شرکت و گزارش ها اعم از فروش، خزانه داری و انبار در حسابداری مالی طبقه بندی می گردد. در واقع حسابداری مالی اشاره به رسیدگی امور مالی است و ضروری ترین حسابداری در هر واحد اقتصادی حسابداری مالی است سایر انواع حسابداری در کنار حسابداری مالی قرار می گیرد. اگر حسابداری مالی نباشد، دسترسی به هیچ کدام از این اطلاعات ممکن نخواهد بود. ساماندهی و یکپارچه سازی اطلاعات مالی و به دست آوردن شاخص های کمی از عملکرد داخلی و ارتباطات خارجی سازمان، مهم ترین وظیفه ی یک سیستم حسابداری است. با استفاده از قابلیت های یک سیستم حسابداری کارا می توان اطلاعات مالی مربوط به تمام بخش های سازمان را جمع آوری، طبقه بندی و ساماندهی کرد. به دلیل وجود یکپارچگی در سیستم های پگاه سیستم، اطلاعات مالی تمام سیستم هایی که خروجی های کمی تولید می کنند مانند انبار، دریافت و پرداخت، دارایی های ثابت، بودجه، حسابداری صنعتی و ... در اختیار سیستم حسابداری قرار می گیرد و این سیستم با ضبط و طبقه بندی این اطلاعات، امکان دسترسی به هنگام و سریع به اطلاعات جامع و منسجم مالی و اقتصادی سازمان را فراهم می کند. در حسابداری مالی، داشتن یک دید کلی و کامل نسبت به اطلاعات مالی، کمک می کند تا فرد متخصص بتواند آینده را پیش بینی کند! یک حسابدار مالی همچون یک آنالیزور و راهنما در امور مالی، در کنار تیم مدیریت بوده و بر مبنای داده های موجود می تواند در مورد شانس موفقیت، شکست و در مجموع آینده هر برنامه مالی نظرات مستدلی را ارائه کند.

منابع

- اسد الهی فام، علی؛ حسین زاده، امیر (۱۳۹۵). حسابداری مالی و صنعتی، انتشارات مشاوران صعود ماهان ایوبی، یاشار (۱۴۰۰). حسابداری مالی <https://dehlinks.ir/fa/book/romance/book/3632>
- ایزدی نیا، ناصر و کربلایی کریم، امیرحسین (۱۳۹۱). شناسایی تاثیر متغیرهای منتخب مالی بر بازده سهام در بورس اوراق بهادر تهران. دوره ۴، شماره ۱، پای ۱۱، صص ۱۷-۳۰.
- بولو، قاسم؛ مرفوع، محمد و آیین قهرمانی زهرائی، محمد (۱۳۹۹). تاثیر کیفیت اطلاعات حسابداری بر هزینه حقوق صاحبان سهام شرکت ها با توجه به نقش عدم تقارن اطلاعاتی و قابلیت مقایسه صورت های مالی. دوره ۱۷، شماره ۶۸، صص ۳۳-۶۵.
- بابا جانی، جواد (۱۳۸۹). نقش و جایگاه مبنای حسابداری بر رویکرد اندازه گیری در حسابداری و گزارش گری مالی بخش عمومی، سال دهم، شماره ۲.
- فاضلی، سعید (۱۳۹۰). حسابداری مالی. <http://acc-ney.blogfa.com/post/4>
- کردستانی، غلامرضا و نجفی عمران، مظاهر (۱۳۸۹). بررسی تاثیر روش های تامین مالی بر بازده آتی سهام، شماره ۲.
- کمالی خانقاه، رسول (۱۳۹۸). تاثیر حسابداری بودجه ای و مالی بر هزینه سهام.